

Din carnetul cercetătorului

Ioan Massoff

Multe și mărunte . . .

La 21 octombrie 1911, trei actori fruntași ai Teatrului Național din București, Aristide Demetriade, Nicolae Soreanu și Ion Brezeanu, s-au adresat directorului teatrului, Ion Bacalbașa : „Înființind o societate în scop de a cinematografa diverse scene interesante din toate ramurile activității românești, în special arta teatrală, spre a putea face cunoscut și peste granițe progresele realizate de țara noastră, precum și lucrările sale dramatice... având în vedere atît scopul acestei întreprinderi, cit și avantajele ce prezintă pentru artiștii și seriiitorii români — creîndu-le noi resurse materiale... vă rugăm a încuviința ca în localul Teatrului Național din București să ni se afeczeze două camere pentru instalarea laboratorului necesar dezvoltării filmelor...” (Arhivele Statului, Fondul Teatrul Național, dosarul 58/1911—12, p. 4).

Alexandru Kirîtescu (domiciliat în strada Radu Vodă nr. 1) a prezentat Teatrului Național prima sa piesă, *Invinșii*, în 3 acte, sub pseudonimul Alexandru Costandache (autorul avea în acest timp funcția de inspector-intendent al teatrului).

În octombrie 1912, G. Bogdan-Duică, directorul liceului „Mihai Viteazul”, roagă pe A. Davila, directorul Teatrului Național, să înlesnească frecventarea spectacolelor de către elevi, prin reducerea prețurilor biletelor de intrare. Se constată, însă, că unii elevi (cei de la galerie) „sînt turbulenți, fac glume nepotrivite, interpelează publicul în timpul pauzelor și cheamă pe actorii care apar în loja rezervată lor”.

Anicuța Popescu, societară a Teatrului Național, într-o vreme soția lui Grigore Manolescu, s-a adresat direcției Teatrului Națio-

nal, la 23 decembrie 1911 : „Împrejurările triste prin care trec mă silesc să mă despart și de bijuteriile mele de teatru. Mă costă foarte scump ca amintire, dar mă mîngîi că se va întrebuița tot la teatru. Cit pentru preț, las la aprecierea d-voastră”.

Din suma destinată pentru „cheltuieli mărunte” s-a oferit actriței 100 de lei.

La 30 martie 1912, Elvira Popescu, elevă în anul al III-lea (ultimul) al Conservatorului, s-a adresat lui A. Davila, director al Teatrului Național : „La finele anului acestuia terminînd Conservatorul (clasa de declamație), vă rog respectuos să binevoiiți a mă avea în vedere la facerea angajamentelor, asigurîndu-vă de tot zelul și devotamentul meu”.

În octombrie 1912, Elvira Popescu a fost angajată stagiară de clasa a III-a (fusese bursieră) cu 100 de lei pe lună.

Prefectura Poliției (în decembrie 1913) anunță Direcția Generală a teatrelor că la teatrul „Maxim” „fiecare artist sau artistă, după ce execută numărul său de dans sau de canto trece din consumator în consumator și face chetă, fie luînd bani cu talerul, fie vinzînd cărți postale cu portretele lor” ; banii erau împărțiți cu cele două orchestre.

La 27 iulie 1915, Victor Ion Popa, student la Universitatea din Iași și elev al Conservatorului de muzică și artă dramatică din Iași, în colaborare cu Adonis Popov, licențiat în drept, a tradus piesa *Onoarea japoneză* de Paul Anthelme, pe care a trimis-o Teatrului Național din București. (I s-a răspuns de către directorul Diamandy : „Nu se primesc decît opere originale, traduceri se comandă”)...